

Тема. **РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО ТА ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ**

Мета: дати уявлення про логічне та образне мислення як психічні процеси та способи їх удосконалення; розвивати навички активізації пізнавальної сфери через мисленнєву діяльність; виховувати свідому потребу в розвитку психічної складової здоров'я.

Обладнання: ілюстративний матеріал, таблиця-схема «Основні форми проявів психіки людини», таблиця «Розвиток логічного та образного мислення», музичний супровід (спокійна мелодія).

Тип уроку: формування вмінь і навичок.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Привітання, створення позитивного настрою (музичний супровід)

II. АКТИВІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ УЧНІВ**1. Робота за таблицею-схемою «Основні форми проявів психіки людини»**

(див. Додатки).

- Що ви знаєте про властивості психіки людини, її форми проявів?
- Навіщо треба знати особливості своєї психіки? Чи треба їх вивчати?
- Що таке мислення? (Один із пізнавальних процесів психіки людини.)

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ**1. Слухання притчі про дві лінії. Початок**

Одного разу до вчителя дзен прийшов один із учнів і запитав його: «Що потрібно зробити, щоб стати кращим за самого кращого учня?».

Учитель намалював палицею на піску дві лінії і запитав у цього учня: «Що потрібно зробити, щоб одна з них стала довшою за іншу?».

Учень почав укорочувати одну з ліній, ділити її на частини і різними іншими способами зменшувати її. Учитель незворушно подивився на ці дії, а потім...

Питання до класу

- Як би ви вчинили на місці учня?

IV. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ УРОКУ

«Шкала актуальності» (див. Додатки до уроку 3)

V. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ**1. Глосарій. Робота з термінами****2. Способи розвитку логічного та образного мислення**

Розвиток логічного мислення	Розвиток образного мислення
Конструювання, розгадування шарад і головоломок, порівняння, складання алгоритмів, доповнення, аналіз, класифікація, виключення зайвого; робота з таблицями і схемами, розв'язування логічних задач, активна розумова діяльність тощо	Чим більше каналів сприйняття залучено, чим повніший образ, тим більше можливостей його використання. Фантазування, планування дій, моделювання ситуацій, оперування предметами, малювання, спостереження, групування, підбір аналогій, розв'язування творчих задач; сюжетно-рольові ігри тощо

VI. ПЕРВИННЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ (ПРОБНІ ВПРАВИ)

1. Розв'язування задач на кмітливість (див. Додатки)

2. Розв'язування логічних задач (див. Додатки)

3. Робота за підручником (у парах). Взаємонавчання та взаємоперевірка

— Поставте одне одному три запитання за змістом прочитаного.

VII. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК У СТАНДАРТНИХ СИТУАЦІЯХ (ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ)

1. Робота у групах (4)

Принцип об'єднання у групи — чотири пори року.

Завдання для груп

«Зима» — класифікувати ілюстративний матеріал, пояснити обраний принцип (критерій).

«Весна» — розв'язати задачу, пояснити логічні мисленнєві «ланцюжки».

«Літо» — пофантазувати на задану групу слів.

«Осінь» — уявити образи в чорнильних плямах і скласти казку (оповідання).

Робочий матеріал для виконання групового завдання (див. Додатки)

2. Презентація роботи груп. Аналіз та обговорення

— Які психічні процеси, стани були активними під час виконання групового завдання?

VIII. ТВОРЧІ ВПРАВИ

1. Складання логічних задач

Набувши досвіду розв'язання задач, ви можете вигадати власну логічну задачу. Найпростіший спосіб — уявіть ситуацію з трьома або чотирма гравцями, а потім, щоби трохи ускладнити завдання, виключіть із неї підказки. Наприклад, ви почнете з трьох друзів, у кожного з яких вдома є жива істота. Додайте більше подробиць, поки не отримаєте справжню головоломку, а потім відкиньте деталі, що можуть підказати розв'язок, залишивши рівно стільки, щоб задачу все-таки можна було розв'язати.

2. Презентація логічних задач, складених учнями, та колективне їх розв'язування

IX. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

1. Слухання притчі про дві лінії. Закінчення

Учитель незворушно подивився на ці дії, а потім біля першої продовжив другу лінію, щоб вона стала довшою.

Мораль: щоб перевершити когось, не слід робити щось, що зробить гірше цієї людини. Зусилля слід спрямувати на себе, щоб стати краще за рахунок своїх чеснот, а не слабкостей іншого.

2. Вправа «Сходінки успіху» (див. Додатки до уроку 13)

X. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Обов'язкове:

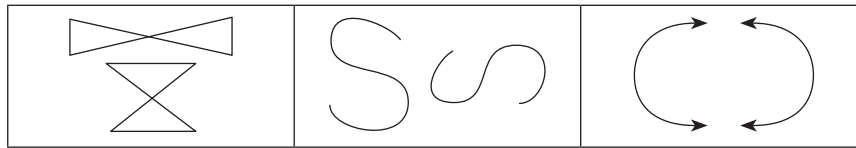
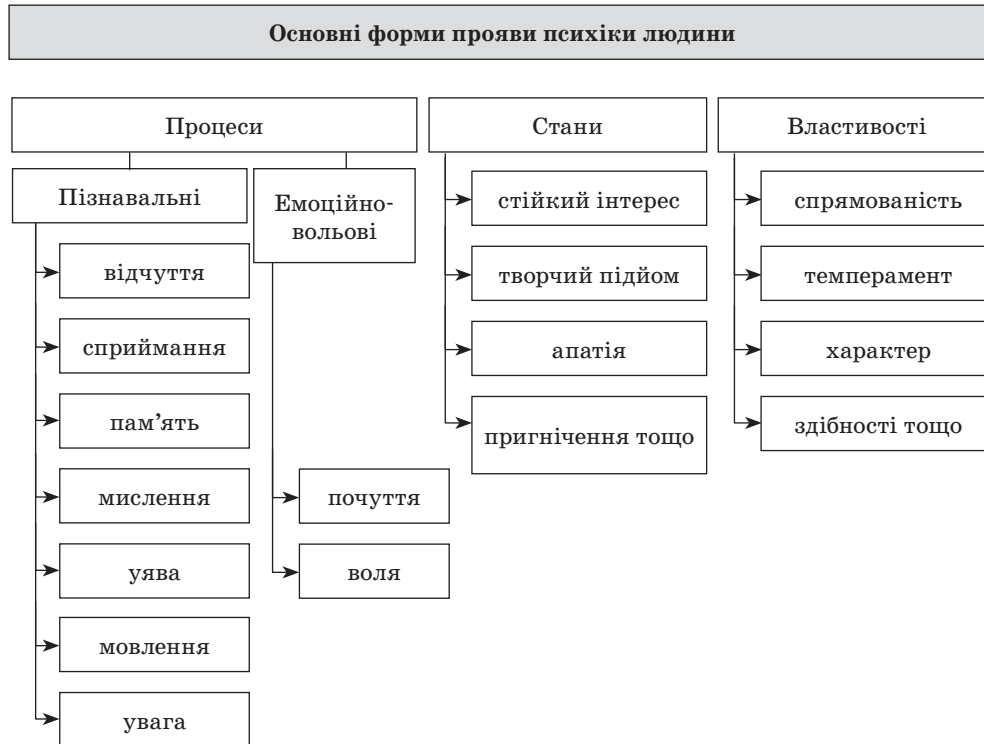
- опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми (§ __, с. ____);

додаткові (на вибір, за бажанням):

- підготувати задачі на логіку, шаради, ребуси, головоломки тощо.

4. Оздоровлювальна вправа. Офтальмотренаж (гімнастика для очей)

Учні, не повертаючи голови, здійснюють рухи очима у вказаних на малюнках напрямках.

ОСНОВНІ ФОРМИ ПРОЯВИ ПСИХІКИ ЛЮДИНИ

Задачі на кмітливість

1) У кошику лежать 5 яблук. Чи можна поділити їх порівну між 5 товаришами так, щоб одне яблуко залишилося в кошику?

Відповідь. Останнє яблуко віддати разом із кошиком.

2) Двоє людей підійшли до річки. Біля порожнього берега стояв човен, у якому міг поміститись тільки один із них. Однак обидва туристи без будь-якої допомоги переправились на цьому човні через річку і продовжили свій шлях. Як вони це зробили?

Відповідь. Вони перебували на різних берегах річки.

3) Скільки прямокутників зображено на малюнку?

Відповідь: 6.

ЛОГІЧНА ЗАДАЧА

Вадим, Єгор, Андрій і Мишко посіли перші чотири місця у змаганнях, причому ні на одне призове місце не було двох претендентів. На запитання, які вони посіли місця, хлопчики чесно відповіли:

Андрій. «Я не був останнім, але й не став переможцем».

Єгор. «Я посів друге місце».

Вадим. «Я посів ні перше, ні третє місце».

Які місця посіли хлопчики?

Рішення

Вадим міг посісти тільки 4-те місце, тоді Андрій — 3-тє, Мишко — 1-ше.

Мишко... 1

Єгор... 2

Андрій... 3

Вадим... 4

Відповідь: 5. (Число на «голові» дорівнює половині суми чисел на «ногах».)

РОБОЧИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ГРУПОВОГО ЗАВДАННЯ

Група «Зима»

Можна за критерії класифікації обрати такі: ягоди, квіти, листя, отруйні — корисні рослини, культурні види — бур'яни, лугові рослини — лісові, лікарські, рідкісні, злаки тощо. Важливо, щоб усі ілюстрації були об'єднані однією загальною темою, наприклад, «Рослини».

Група «Весна»

Задача. Мама приготувала для дітей — Марійки, Софійки, Артема і Дмитрика — новорічні подарунки, красиво запакувала їх і розклала навколо ялинки. Одній дитині була призначена пара рукавичок, іншій — футболка, третій — шапка, а четвертій — шарф. Крім того, відомо:

- подарунок, приготований для Артема, і футболка розміщені безпосередньо поруч один із одним;
- подарунок, приготований для Марійки, лежить між шарфом і подарунком, призначеним для Софійки;
- рукавички не призначені для Марійки;
- шарф не призначений для Артема.

У якому з нижченаведених рядків правильно вказано, кому який подарунок приготувала мама?

	рукавички	футболка	шапка	шарф
а	Дмитрику	Софійці	Артему	Марійці
б	Артему	Дмитрику	Марійці	Софійці
в	Марійці	Артему	Дмитрику	Софійці
г	Артему	Софійці	Марійці	Дмитрику

Відповідь: г) Краще скласти таблицю, куди вписати умову задачі. Наприклад:

	рукавички	футболка	шапка	шарф
Марійка	—			—
Софійка				—
Артем		—		—
Дмитрик	—	—	—	+

Група «Літо»

Слон, літо, апельсин, холодне, йти, невідомо, нехай, вони, як-небудь, кольори.

Група «Осінь»

